

LBRIS

We know
books

Mircea Gheorghe

Alfa și Omega

EUROPEANĂ
București, 2024

Cuprins

Podul (I)	9
17 aprilie.....	10
20 aprilie.....	17
24 aprilie.....	19
26 aprilie.....	28
29 aprilie.....	35
2 mai	39
5 mai	47
7 mai	54
8 mai	62
11 mai	68
13 mai	72
14 mai	80
16 mai	90
19 mai	115
24 mai	119
26 mai	127
28 mai	130
12 iunie	137
15 iunie	147
18 iunie	178
21 iunie	187
24 iunie	201
10 iulie	208
14 iulie	221

17 iulie	230
21 iulie	236
23 iulie	240
25 iulie	243
29 iulie	247
2 august	262
5 august	266
6 august	268
8 august	274
11 august	290
15 august	291
19 august	293
22 august	305
25 august	309
29 august	327
Octombrie	330
Podul (II).....	332

Podul (I)

Bătrânul își petrecea o bună parte a amiezii și a serii în parc, așezat pe o piatră pe malul râului de la marginea orașului, privind îndelung spre malul celălalt. Reflecta. Râul era larg și adânc, apa, întunecată și ce vedea departe era aidoma unei păduri din care ici și colo răsărea, fantomatică, silueta vreunei vile cu luminile stinse. Există undeva, în susul ori în josul râului, un pod. Bătrânul traversase odată podul acela înainte de căderea serii în mașina unui prieten. Ajunsese la un drum asfaltat prin pădure, presărat cu vile și blocuri scunde, roșii, de cărămidă. Era pustiu pe drum și pe peluzele din fața vilelor și blocurilor. Și, la toate ferestrele, perdelele erau trase, același fel de perdele, cenușii. Nu au putut vorbi, el și prietenul lui, cu nimeni.

S-au întors în oraș, unde forfotea viața. Terasele restaurantelor erau pline de lume și de larmă și în parcul micuț, din centru, în fața Catedralei, pe o estradă trei tineri cu chitare electronice și cu voci guturale cântau rock. Într-un colț, retrași din vacarmul general, doi bătrâni, la o măsuță, jucau șah. Strada răsuna de claxoanele mașinilor până departe, dincolo de pod.

17 aprilie

Astăzi, 17 aprilie, în anul două mii și ceva, când începe istoria asta, mă apropii de 80 de ani și am aparența unui bătrân *care se ține bine*, se mișcă repede și e drept *ca un brad*. Ar trebui să adaug că, de fapt, sunt bolnav, speriat și toate celelalte, așa cum se cuvine să fie un bătrân, la vârsta asta, din vremea mea. Dar nu-i adevărat. Aștept încă miracole de la viață, cum ar fi, de exemplu, să pot face turul lumii în vizită de rămas-bun la prietenii din tinerețe emigrați și bătrâni, aidoma mie. Bun. Trebuie să fiu mai precis. Turul lumii înseamnă Germania, unde la Nürnberg se află un fost coleg de facultate care nu mi-a mai răspuns de vreo câțiva ani la telefon. Vorbeam cândva săptămânal ore întregi despre toate. Se adaugă Franța, unde poate că mai trăiește o străveche prietenă și colegă de serviciu pentru care am avut cândva sentimente tandre neîmpărtășite.

Și mai aștept să se întoarcă Iulia din Belgia, unde a plecat de trei luni ca s-o ajute pe fiica ei, Ana. Bărbatul Anei, un spaniol naturalizat belgian, a fost arestat și învinuit de un omor făcut cu mult timp înainte de căsătorie. Era un dosar închis din lipsă de probe și de martori de care Ana nu știa nimic. Acum, după cincisprezece ani, apăruseră și probele, și martorii, și toate. **Mare necaz!**

Nu știu cât o să stea, procesul riscă să dureze mult timp, vorbim la telefon de două, trei ori pe săptămână și veștile despre sănătatea Anei, care are în jur de 35 de ani, nu sunt bune. Și-a lăsat serviciul și ia zilnic un pumn de pastile ca să nu clacheze. Plânge tot timpul, spune că este o înscenare, că ea nu poate trăi fără Luis și că, dacă belgienii îl găsesc vinovat și-l condamnă la închisoare, ea se omoară.

Așteptând-o pe Iulia, sunt încă în șa și mă încurajez spunându-mi că nu sufăr încă de nicio boală de care se moare. Merg uneori pe malul râului Saint-François, mă așez filozofic pe o piatră și mă gândesc foarte optimist că o să trăiesc miracolele astea modeste la care am dreptul să visez. Iulia o să fie din nou cu mine, acum când se apropie ora de închidere. Vom reîncepe, pentru cât ne-a mai rămas din ea, viața noastră tihnită, cu taifasuri lungi dimineața la cafea și cu serile rezervate serialelor de televiziune, polițiste ori sentimentale, care-i plac atât de mult Iuliei și, datorită ei, și mie. În timpul zilei, voi lucra la vreuna dintre cărțile mele neînsemnate și uneori îi voi citi Iuliei câte un capitol. Ca de obicei, ea va începe să mă laude și pe urmă, mai mult sau mai puțin voalat, o să-mi spună că nu e bine. Că nimic nu e bine. O să mă întristez, o să mă supăr, dar după câteva zile o să-mi dau seama că are dreptate și o să rup tot ce-am scris. Un motiv în plus ca s-o iau de la capăt.

Tocmai am aflat că limita vieții omenești nu poate, după cât se pare, depăși 115 ani. Nu-i rău, nu-i bine. Nimeni n-a egalat recordul bătrânei franțuzoaice Jeanne Calment, care s-a stins, în 1997, la 122 de ani. A trăit deci mai mult decât ne învață savanții că este posibil, a stabilit un record care merită să fie bătut. De ce n-aș fi eu viitorul recordman? Cu Iulia alături, bineînțeles. Doi

campioni, cu o posteritate etern admirativă și cu efigia fixată în cartea Guinness a recordurilor mondiale!

Aș avea timp pentru toate...

Înarmat până în dinți cu optimismul acesta răzbătător, aidoma unui puști cu o sabie și o pușcă de lemn, în noaptea de 16 spre 17 aprilie, pe la ora unsprezece, m-am conectat la Internet și am auzit un bip care mă anunța că mi-a sosit un mesaj. Era un mesaj destul de lung, o scrisoare.

Hei, salut, sunt Alex.

Știu că o să te miri, eu sunt o fantomă pentru tine, dar o fantomă fericită când am aflat de pe Internet că mai trăiești și, mai mult decât atât, că ești în Canada, unde și eu am locuit aproape treizeci de ani. M-am întors de câțiva ani la iarba verde de acasă, cum se zicea pe vremuri, și nu fac nimic. Mă bucur că aici e multă băutură, ieftină și bună. Vinurile și rachiul sunt la înălțime. Apropo, mai ai vreo amintire despre O.? Aici e iarba verde la care m-am întors fiindcă la București e prea multă lume și mă enervează.

Ziceai cândva că O. îți sugerează un târg mic și pitoresc, Clochemerle, din cartea unui franțuz. Cu vin, cu pălăvrăgeală și cu imense dispute pentru fleacuri.

Nu mai e așa de mult.

Dar o să mai vorbim despre el, dacă-mi răspunzi. Ți-am găsit numele din întâmplare într-o revistă, Oglinda literară, veche de un an, rămasă cine știe cum, dar providențial, în raftul tutungeriei de unde îmi iau din când în când ziarul. Ai publicat în revista aia un articol despre un scriitor român de acolo de la voi, din Canada, și mi-am adus aminte de tine, cel de altădată. Uitasem de mult că exiști și, când am ajuns acasă, ți-am scris numele pe Google. Am dat de blogul tău și, văzându-ți fotografiile din tinerețe pe care le-ai afișat,

te-am recunoscut. Am văzut și cărțile pe care le-ai scris, ca să fii cinstit, nu auzisem de niciuna din ele și deci n-aveam cum să le citesc. Iar după ultimele fotografii de pe blogul tău, n-aș fi știut că ești tu, rămânea doar numele să-mi spună ceva. Pe ăsta nu l-am uitat!

*Bineînțeles, și eu sunt de nerecunoscut, bătrânețea nu iartă pe nimeni. Ți-aduci aminte de romanța veche pe care o cânta Maria Tănase, „bătrânețe, haine grele, ce n-aș da să scap de ele”? *Tempi passati...**

Oricum, e bine că am ajuns la vârsta asta, oameni infinit mai importanți decât noi au murit tineri ori în plină putere; dacă deschizi Larousse ai să vezi că am trăit mult peste media tipilor de acolo.

Te rog să mă ierți pentru sporovăiala asta, dar dacă vrei, dacă nu ai nimic împotriva, dacă nu ți se pare aiurea rugămintea mea, lasă-mă să-ți scriu. Nu contează că o să-mi răspunzi doar când o să ai chef și doar din când în când. Și de fapt nici măcar nu contează dacă nu-mi scrii. Există pe lumea asta bătrâni care vorbesc cu pereții din casă, cu o pisică sau cu o pasăre în colivie. Eu mă duc vara în fiecare zi înainte de prânz în grădina publică, mă așez pe o bancă la umbră și stau de vorbă cu mine. Uneori cu glas tare. Mă feresc de lume, nu vreau să mă creadă nimeni senil, deși, cine știe, poate sunt. Dar n-am cu cine vorbi. Mă întâlnesc totuși după-amiezile cu unul dintre puținii din vremea noastră care au rezistat, cu Fane. Vorbim despre boli, despre pensiile mici, facem politică. La început, m-a întrebat despre cum e viața în Canada. Dar s-a plictisit repede cu ce-i spuneam, nu asta aștepta. A început să mă ia peste picior.

Dar trebuie să mă opresc. Căci este posibil să nu mai păstrezi nicio amintire sau niciun sentiment pentru mine. Știu că de fapt nu-ți plac amintirile. Din cauza

asta te enervau și romanțele pe vremuri. Chiar și romanțele Mariei Tănase.

Alex.

Avea dreptate, totdeauna m-au enervat romanțele. Încă din copilărie, când erau la modă și când nu exista petrecere să nu se termine cu cântece de inimă albastră, cu romanțe pline de simțire.... Acum nimeni nu le mai bagă în seamă, e bine așa. Lălăiala înlăcrimată pentru ce nu mai este, pasiunile stinse, tinerețea pierdută, părinții răposați, carul cu boi încărcat cu fân pe un drum de țară, pianul *negru ca țiganul* dintr-un restaurant la șosea, birja cu amantul părăsit din *La Belle Époque*, țigăncile feciorelnice care privesc fermecate stelele, iubitele focose și demonice cu destin tragic...

Nu mă interesează nici trecutul. E vorba doar de trecutul meu, nu și de trecutul altora. În ce mă privește, regula funcționează invers decât în cazul iubitorilor de romanțe. Cu cât trece timpul, cu atât amintirile mi se devalorizează. Și cu cât trecutul e mai îndepărtat, cu atât amintirile mă indispun mai tare. Ce a fost în urmă cu treizeci, cu patruzeci, cu cincizeci de ani de ani nu îmi trezește nostalgi, face parte dintr-o arhivă pe care n-o deschid decât foarte rar, din întâmplare sau doar silit de altcineva.

Poate fiindcă am o fire proastă. Mi-au rămas multe lucruri urâte în minte care le umbresc pe cele frumoase. Și atunci le evit, le las în întuneric. Fug de trecutul meu respectând o interdicție pe care eu însumi mi-am impus-o: nu am voie să privesc înapoi.

Or, mesajul lui Alex tocmai asta făcea, mă forța să privesc înapoi. Și să deschid arhiva cu documente clasate în care nu-mi plăcea să umblu.

Da, Alex era o fantomă. Îl credeam dispărut de mulți ani. Pe vremea aceea, când mi s-a spus că a murit, nu aveam niciun gând de emigrare, așa încât, dacă nu ar fi fost Iulia, n-aș fi plecat niciodată din țară. Depășisem 40 de ani și începusem să mă obișnuiesc cu tot ce-mi lipsea și cu tot ce mi se impunea să mai fac. Țara mea, acvariul meu, iar eu, un peștișor insignifiant. Tot ce se vedea dincolo de pereții lui o fi fost frumos, dar îmi era inaccesibil.

Am recitat mesajul lui Alex. Nu-mi plăcea nici când îmi spunea că nu-l interesează dacă-i scriu. Era o formă de presiune psihologică. Nu mă puteam feri de el prin nerespectarea reciprocității. El îmi scria oricum, chiar dacă nu-i răspundeam. Era ca o secreție pe care n-o puteam opri. Tehnic da, puteam să-i refuz mesajele, le declaram spam, dar era suficient asta?

Am deschis geamul. Era un liliac în fața casei, dar nu exact ca în Topârceanu: *Pe-atunci înflorea liliacul / Și noaptea cădea parfumată / Umplând de miresme cerdacul / Și-avea arhivarul o fată...* Era încă prea devreme și prea frig, luna aprilie era în țara asta o lună capricioasă. Zilele calde, cu temperaturi de 15-18 grade, erau puține și urmate de zile ploioase ori friguroase, când apa începea să se sleiască a gheață. Și nici fata arhivarului nu era prin preajmă. Sugestia ei evanescentă se conservase în versul melancolic al poetului precum o gâză filiformă de acum câteva milioane de ani într-un grăunte de chihlimbar.

Stau într-o casă bătrânească, pe malul râului Saint-François, într-un cartier de oameni înstăriți, cu vile confortabile victoriene, cu peluze largi și arbori bătrâni și majestuoși.

Într-o zi unul dintre arborii aceștia majestuoși s-a prăbușit fără niciun avertisment peste o casă din vecini

și a făcut-o una cu pământul. Noroc că proprietarii erau plecați în vizită la copii, în Florida...

Se făcuse târziu. Pentru prima dată, după multe săptămâni, m-am dus să mă culc fără să mai rătăcesc agale prin Internet cu laptopul meu, devenit la fel de demodat ca mine. Dar n-am reușit să adorm decât spre ziuă. Virusul îmi fusese inoculat și nu mai aveam decât să aștept ce o să vină. Ca să mă pot desprinde de mesajul lui Alex, m-am gândit din nou la Iulia, la cartea la care lucram, la vecinul meu de peste drum ceva mai tânăr decât mine, un sexagenar, înalt și uscat, cu mustața albă, Nelson, care mă vizita rar, ca să jucăm șah. În biblioteca de la subsol, piesele aranjate pe tabla de șah de marmură așteptau zilnic un partener inexistent. Doar Nelson venea rar în câte-o miercuri la două-trei săptămâni, după-amiaza, și jucam timp de două ore, două ore și jumătate. Era suficient ca să facem trei partide și să mai stăm și puțin de vorbă.

Da, Alex era o fantomă, așa cum spunea. Dar chiar știa asta sau era o simplă figură de stil legată de îndelungata noastră ignorare reciprocă? Pentru mine nu era vorba de o figură de stil. Îl credeam mort de peste treizeci de ani.

20 aprilie

Salut, bătrâne, scria Alex în mesajul următor, sosit din nou, tot așa, seara. *Îți scriu despre lucruri pe care nu le-am discutat cu nimeni, nu pentru că ar fi foarte grave sau complicate, ci pentru că pur și simplu nu mai e nimeni în jurul meu dispus să le asculte. Multe dintre ele le cunoști și tu, le-am trăit împreună, și cu cine altcineva aș putea vorbi despre ele dacă nu cu tine? Poate le-ai uitat. Cu atât mai bine, o să-ți pară bine să ți le reamintesc. Știi bine sau poate doar îți amintești că-mi plăcea tot timpul să-mi pun ordine în amintiri. Să fac bilanțuri. Poate sunt un pic naiv, dar pentru mine nu a existat o altă sursă de deșteptăciune în afara experiențelor, bune sau rele, prin care am trecut. Nu sunt un tip de cultură ca tine. Nu-mi place să stau băgat în cărți. Acum gândindu-mă la cât de fraterni eram la O. și pe urmă, ani de zile, când am ajuns oameni serioși, îmi pare că nu trebuie să plec din lumea asta fără să-ți încredințez bagajul ăsta care mi-e drag. Am fost prieteni când eram puști, am fost prieteni când eram colegi de serviciu, am fost prieteni când eram cu primele noastre neveste, toate momentele astea contează. Tu ești și scriitor, în treacăt fie spus, este de mirare că te-ai apucat de scris la bătrânețe, fiindcă nu-mi aduc aminte să fi publicat un rând pe vremea când eram încă în România*

și deja destul de copti, dar e treaba ta. Nu știu cum scrii, am însă încredere că dacă o să scrii despre mine după ce o să mor, o să fii respectuos.

Pardon, nu știu care dintre noi o să moară primul și dacă tu o să fii ăla, se duce dracului confesiunea mea. Bun, m-aș consola. Mai bine așa decât invers. Dar ideal ar fi să moștenim amândoi pământul, nu ne-am certa. Uneori când mă gândesc la viața noastră trecută și la lucrurile care ne-au defilat prin minte, nici nu mai știu care erau ale mele și care-mi veneau de la tine. Cred că și eu am fost important pentru tine – dar nu mă împăunez cu asta și nu intru în amănunte.

Vasăzică, asta era! Nu-mi scria mie, ci scriitorului din mine. Totul există pe lume ca să ajungă într-o carte, spunea Mallarmé. Dar Alex greșea. Putea să-mi scrie cât voia, dar dacă era vorba de ce-o să fie cu imaginea lui când el n-o să mai fie, fiindcă asta îl rodea, era preferabil să se îngroape precum cavalerii traci, cu tot harnașamentul, cu tot bagajul pe care-l iubea și-l purta cu sine. Nu mă preocupau amintirile noastre comune, zeci de ani trăisem fără ele, ca și când n-ar fi existat. Ca născocitor de istorii, aveam treaba mea cu asasinul de bătrâne bogate dintr-o rezidență de pensionari, despre el mă chinuiam să scriu, nu mă înnebuneam după fleacurile lui Alex. Mă pasiona să studiez și să expun trecerea de la o psihologie normală și anodină la o psihologie criminală și odioasă.

Și totuși am cedat.

Mesajele lui au continuat să-mi sosească aproximativ patru luni, până la sfârșitul lunii august.

24 aprilie

M-au plictisit dintotdeauna cei care taie firul de păr în patru. Sau care se simt geniali și îți fac teorii despre lume, cum este sau cum ar trebui să fie. Și uneori cum o să fie și cât de rău o să fie atunci când o fi să fie! Mă enervează, dacă-ți aduci aminte, filozofia. Filozofii sunt niște bandiți de bibliotecă, aroganți ori mieroși, care îți iau mintea și o întind pe calapodul minții lor. Sunt multe de spus. Poate-mi vine intoleranța asta dintr-o memorie prea precoce și prea intensă. N-am loc în mintea mea pentru altceva decât pentru amintirile mele. Ideile generale nu mă încălzesc, nu mă tulbură așa cum mă tulbură amintirile. Ideile sunt ale tuturor, sunt un bun obștesc, amintirile nu, sunt doar ale mele. Și tot ce a fost în sufletul meu, la fel.

Căci, uite, prima, absolut prima mea amintire este legată de o spaimă foarte puternică și nu cred că aveam mai mult de un an. E curios că am mai multe amintiri între unu și șapte ani decât pentru restul copilăriei. La șapte-opt ani, lumina s-a stins și nu s-a aprins din nou decât la 12-13. De-aici începând, îmi amintesc adolescența cu o precizie care pentru anumite perioade ajunge nu doar la fiecare an în parte, ci și la anotimpuri. Dar n-o să te bag în toate astea, nu-ți fie teamă. Fac o selecție drastică.

Exista pe vremuri o fotografie pe care am pierdut-o de mult și în care apar așezat pe o pernă din cabina unui camion. Sunt un broscoi mic, cu fața umflată de plâns, țin ochii aproape închiși, cu un biberon în gură și pe obraji se văd dâre de lacrimi. Când m-am uitat prima dată la fotografia aceea nu eram încă la școală. Mama mi-a spus că eu sunt în ea când eram mic. Și am rămas îndelung în fața ei aidoma unui adult fascinat de imaginea lui dintr-o fotografie străveche de care nu-și mai aduce aminte. Dar eu îmi aminteam! Sau, mă rog, am fost atât de impresionat încât mi s-a părut că-mi aduc aminte momentul acela, când nu aveam încă un an și plângeam cu un biberon în gură. Dar acum, la aproape 80 de ani, amintirea principală este despre copilul de cinci ani care-și amintea despre sine cel din urmă cu alți patru. Cum ar fi o fotografie unde apare o altă fotografie. Și fotografia din fotografie este cât se poate de distinctă.

Eram cu tata, despre care am aflat mult mai târziu că avea o slujbă modestă de distribuitor de alimente la restaurante. Perna camionului era verde. Poate culoarea asta am adăugat-o eu, la cinci ani. Poate și celelalte amănunte, nu știu. Camionul era uriaș, tata dispăruse undeva, afară ploua și eu plângeam îngrozit. Se întâmpla ceva teribil: alunecam încet, încet, fără să mă pot opune, de pe perna aia, în abis. Nu știu cum am ieșit din spaima asta, doar ea mi-a rămas în minte, poate că tata a venit la vreme și m-a ferit de prăbușire...

A doua amintire este de la F., unde am locuit cu ai mei până la trei ani. Mi s-a spus că am început să merg greu, la peste doi ani. Amintirea asta mi-a dispărut și mi-a revenit pe neașteptate, când eram student. Era o zi de primăvară cu soare, mă aflam într-un cărucior albastru pe care-l împingea mama. Strada era pavată, mărginită de rigole și trotuare înguste. Mergeam prin mijlocul